

Cơn mưa chiều hôm ấy...

Montréal đã thôi không còn tuyết nữa

Mùa đông vừa chấm dứt. Chấm dứt bằng những cơn mưa.

Như hôm nay chẳng hạn, ngồi trong nhà nhìn ra : cửa kính sũng ướt, cây cỏ sũng ướt, chiếc lan can sũng ướt. Và tâm hồn Trâm, vào thời điểm này, cũng sũng ướt theo.

Thỉnh thoảng có những cơn mưa như hôm nay, cho Trâm chạnh lòng nhớ đến cơn mưa chiều hôm ấy. Cơn mưa chiều hôm ấy không phải là cơn mưa của con đường Duy Tân với mộng mơ đầu đời trong quán nước. Lớn lên ở xứ người, Trâm không bao giờ được cái may mắn đó ! Cơn mưa chiều hôm ấy cũng không phải là kỷ niệm đánh dấu một cuộc tình chợt đến hay chợt đi : rất tiếc, lúc ấy Trâm chỉ mới 13 ! Cơn mưa chiều hôm ấy bình thường lắm, bình thường như bao cơn mưa khác và chiều hôm ấy cũng đơn thuần như bao buổi chiều Paris trong một mùa xuân chớm. Thế nhưng ...

Vào giữa thập niên 70, những năm đầu ở Pháp, Trâm ít bạn lắm và bạn Việt Nam lại càng không có nữa. Chỉ đến trường rồi về nhà, ngày nào cũng như ngày nấy. Muốn gặp người Việt, phải chờ đến cuối tuần, bà ngoại sai đi "chợ" Thanh Bình ở Paris quận 5. Gọi là "chợ" cho oai vậy thôi, chứ thật ra đó chỉ là 2 cửa tiệm nhỏ chuyên bán thực phẩm Á Đông. Nhưng ít nhất đến đó, mình được nghe người này người kia nói tiếng Việt lao xao, được ngửi lại cái mùi quê hương yêu dấu với nước mắm, mắm tôm bò hóc v.v. Thậm chí có cả bò kết gói đầu. Bây giờ thì mọi chuyện đã trở nên tầm thường rồi, nhưng vào cái thời điểm đó, thời điểm mà người Việt còn khan hiếm và nỗi xa quê vẫn canh cánh bên lòng, thì tiếng Việt và cái mùi quê hương yêu dấu kia đã trở nên quý báu vô cùng. Không bút nào tả xiết.

Thứ bảy cuối tuần nào cũng thế. Được bà ngoại sai đi chợ Thanh Bình là vui rồi. Không mua nhiều cũng mua ít. Bà chỉ thiếu trâu cau thôi là Trâm vội vàng lấy métro (subway) đi mua ngay. Từ nhà Trâm đến chợ Thanh Bình, đi métro nửa tiếng. Nhà Trâm trước kia ở ngay trạm métro Riquet. Lấy hướng Mairie d'Ivry, xuống trạm Jussieu rồi đổi xe, đến trạm Maubert Mutualité là có tiệm Thanh Bình ở đấy.

Tình cờ hôm ấy. Trên chuyến xe điện hầm đi đến Thanh Bình, Trâm gặp 1 chị Việt Nam tóc dài, tuổi chừng 20. Chị cười với Trâm và thân tình bắt chuyện. Hỏi ra mới biết chị tên... Thanh Bình. Con gái ông chủ tiệm Thanh Bình. Chị là người Việt đầu tiên ở Pháp mà Trâm được dịp nói chuyện đông dài. Chuyện văn hồi lâu, chị cho Trâm địa chỉ, số điện thoại và hẹn ngày gặp lại. Đạo đó, chị là sinh viên ở đại học Jussieu. Còn Trâm chỉ mới là học trò trung học 5è, tính ra theo Việt Nam là lớp đệ ngũ. Vậy mà, chị lúc nào cũng xem Trâm như 1 người bạn cùng tuổi. Cả 1 niềm vui đến với Trâm. Niềm vui có 1 người bạn, người chị Việt Nam để chia sẻ, an ủi ở cái xứ người lạnh lẽo buồn hiu.

Trâm mến chị và tới lui thường trực nhà chị từ đấy. Nhà chị ở trong con đường nhỏ, xéo với tiệm Thanh Bình. Tầng thứ tư thì phải. Cầu thang gỗ ọp ẹp. Nhà Paris là thế. Khi đến, Trâm mới biết chị Thanh Bình còn có 1 người em gái sinh đôi tên Thủy Bình và chiếc dương cầm màu nâu cũ. Chị đàn cho Trâm nghe và đệm đàn cho Trâm hát. An ủi và xoa dịu biết bao !

Thế nhưng... chiều hôm ấy ! Cái buổi chiều có cơn mưa ngoài kia như thác lũ. Trâm vừa đàn và ngâm nga *Út Mì* của họ Trịnh. Vừa hát, vừa nhìn trời bên kia cánh cửa sổ nhỏ. Bài hát *Út Mì* quyến rũ với cơn mưa ngoài kia cho lòng Trâm chùng xuống hẳn. Chùng xuống vô tận của không gian và thời gian. Thế nhưng... khi nghe nhạc họ Trịnh bỗng đâu, chị thốt 1 câu : "Quê hương bây giờ thanh bình rồi, chị vui lắm. Chị thích Bác Hồ lắm..." Trâm quay lại nhìn chị. Rồi lại nhìn qua song cửa. Cơn mưa vẫn rả rích nhưng *Út Mì* thì bề bâng, không đoạn kết. Trâm uể oải từ giã ra về. Trạm Métro ngay đó, nhưng cơn mưa quá lớn, đủ làm tóc Trâm ướt sũng. Và lòng Trâm cũng theo đó mà ướt sũng. *Ngoài hiên mưa rơi. Lòng ai như chơi vơi. Người ơi nước mắt hoeen mi rồi.*

Mùa hè năm đó, Trâm theo bà ngoại lên chùa Linh Sơn ở ngoại ô Paris. Nơi đó, Trâm đã gặp những người bạn cùng trang lứa, cùng mang kiếp tỵ nạn như Trâm. Nơi đó, Trâm đã trau dồi thêm tiếng Việt và nếp sống muôn đời của tổ tông. Cơn mưa chiều hôm ấy là bước ngoặt cho ý niệm quê hương đã mất và kiếp thân tỵ nạn của riêng Trâm. Và nó đã trở thành 1 câu chuyện nhỏ trong muôn ngàn câu chuyện khác, hôm nay kể bạn nghe.

BẢO TRÂM (08/04/99)